

- ŽALIEJI PIRKIMAI -

[Viešųjų pirkimų tarnyba](#)

klausk@vpt.lt / darniuju@vpt.lt

GEROSIOS PRAKTIKOS DALINIMASIS: TAURAGĖS RAJONO SAVIVALDYBĖ

Tauragės rajono savivaldybė 2021 metais buvo [apdovanota](#) kaip viena iš žaliausių Lietuvos Respublikos savivaldybių. Bendrame Lietuvos savivaldybių aplinkosaugos reitingo dešimtuose Tauragės rajono savivaldybė rikiuojasi 9 vietoje.

Tauragės rajono savivaldybė

Vienas iš šios savivaldybės aktyvių veiksmų, kuriuo siekiama prisidėti prie neigiamos įtakos aplinkai ir klimato kaitai mažinimo, ekosistemų išsaugojimo ir efektyvaus gamtos išteklių naudojimo, yra žalieji viešieji pirkimai.

Viešųjų pirkimų tarnybos darniųjų pirkimų skyrius 2022 m. birželio mėn. organizavo susitikimą-diskusiją su Tauragės rajono savivaldybės atstovais. **Milda Kliunkienė**, Tauragės rajono savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų skyriaus vedėja, ir **Genovaitė Pukelytė**, Tauragės rajono savivaldybės administracijos Plėtros, investicijų ir turto valdymo skyriaus vedėja, dalinosi savo patirtimi vykdant žaliuosius pirkimus.

“Naudojant netaršias transporto priemones saugoma aplinka, mažinamas triukšmas. Savivaldybės gyventojai džiaugiasi galėdami naudotis moderniu viešuoju transportu nemokamai.

Genovaitė Pukelytė „Svarbu žinoti savo tikslus ir jais tikėti. Pasisekus norisi daryti vis daugiau ir geriau.“

Milda Kliunkienė „Pirkimams, ypač žaliams, reikia ruoštis. Niekas namų darbų už Jus nepadarys, patys turite juos atlikti.“

Kaip nusprendėte keisti viešojo transporto struktūrą Tauragėje ir įsigyti elektra varomus autobusus?

2017 metais patvirtintas [Tauragės miesto darnaus judumo planas](#), o vienas iš jame nurodytų tikslų yra „vystyti ir integruoti skirtingus susisiekimo būdus, prioritetą teikiant viešajam keleiviniam ir bevarikliam transportui ar aplinką mažai teršiančiam transportui.“ t. y. gerinti keleivių vežimo paslaugos kokybę (didinant autobusų važiavimo skaičių, ilginti maršrutus, darant juos patogesnius). Siekiant kokybės gerinimo, savivaldybė priėmė sprendimą pirkti elektra varomus autobusus.

Daugiau apie savivaldybės patirtį vykdant elektrinių autobusų ir kitus žaliuosius pirkimus, skaitykite [čia](#).

Aplinkosauginis ženklavimas yra visame pasaulyje taikoma koncepcija, pagrįsta tarptautiniais ISO 14020 serijos standartais, kurie remiasi savanorišku produktų (prekių ar paslaugų) savybių ir jų poveikio aplinkai įvertinimu.

Ekologinio ženklavimo tikslas – skatinti aplinką tausojančių gaminių paklausą ir pasiūlą, pateikiant patikrinamą, tikslią ir neklaidinančią informaciją apie jų aplinkosaugos aspektus.

Standartinių aplinkosaugos ženklų ir deklaracijų tipai yra trys:

EKO ženklo tipas	Standartas	Aprašymas
I tipo ekologiniai ženklai	ISO 14024:2018. I tipo aplinkosauginis ženklavimas. Principai ir procedūros	I tipo ekologiniu ženklu ženklinami produktai, atitinkantys iš anksto nustatytus aplinkosaugos kriterijus apibrėžtoje produktų kategorijoje ir kuriuos patikrino nepriklausoma trečioji šalis. Tokiu būdu nepriklausoma trečioji šalis yra atsakinga už atitikties ekologinio ženklo kriterijams patikrinimą. I tipo ekologinis ženklavimas paremtas daugelio aplinkosauginių kriterijų įvertinimu per visą produkto gyvavimo ciklą.
II tipo ekologiniai ženklai	ISO 14021:2016. II tipo aplinkosauginis ženklavimas. Savarankiški aplinkosauginiai pranešimai	II tipo ekologiniu ženklu ženklinami produktai, kurių poveikis aplinkai yra vertinamas vienu ar keliais aplinkosauginiais aspektais (pvz., energijos vartojimo efektyvumas, biologiškai skaidomas ar perdirbamas). Ženklo patikimumas nėra patvirtinamas nepriklausomos organizacijos, tačiau pateikti duomenys turi būti viešai patikrinami, remiantis gamintojo pateikta informacija.
III tipo ekologiniai ženklai	ISO 14025:2006. III tipo aplinkosauginės deklaracijos. Principai ir procedūros	III tipo ekologiniai ženklai yra aplinkosauginės deklaracijos, kuriose pateikiama kiekybinė informacija apie produkto poveikį aplinkai dažniausiai indeksų ar rodiklių forma. Deklaracijose pateikiama informacija, kurią deklaruoja pats produkto gamintojas, tačiau produkto atitikimo ekologiniams reikalavimams nėra įvertinusi trečioji nepriklausoma šalis.

Vadovaujantis [Aplinkos ministro įsakymu](#) pirkimas gali būti laikomas žaliuoju pirkimu, kai:

„4.2. perkamas produktas, nepriklausomai nuo to, ar jis įtrauktas į produktų sąrašą, **atitinka jam nustatytus I tipo ekologinio ženklo reikalavimus** (pagal LST EN ISO 14024), patvirtinamus I tipo ekologiniu ženklu arba kitu tiekėjo pateiktu lygiavertiu įrodymu (*I tipo ekologinio ženklo pavyzdžiai: EU Ecolabel, Nordic Swan, Aenor, Blue Angel, El Distintiu, Milieukeur, Österreichisches Umweltzeichen, NF Environnement, Environmentally Friendly Products, The Hungarian Eco-label, Polish Eco Mark – Znak EKO arba kitas ekologinis ženklas*)“.

Tokiu atveju, pirkimo vykdytojas, vykdydamas žaliąjį pirkimą, pirkimo dokumentuose nustato reikalavimą, kad perkamas produktas turi atitikti I tipo ekologinio ženklo reikalavimus, kuriuos patvirtina I tipo ekologinio ženklo sertifikatas arba lygiavertis įrodymas. Prieš nustatant tokį reikalavimą pirkimo vykdytojas turėtų atlikti rinkos tyrimą ir įsitikinti ar norimas įsigyti produktas gali būti ženklavimas I tipo ekologiniu ženklu ir ar yra tokių produktų pasiūla rinkoje.

CE ženklas nėra priskiriamas prie I tipo ekologinių ženklų. Reikalavimas, kad perkamas produktas būtų pažymėtas CE ženklu įrodo, kad produktu galima prekiauti Europos Sąjungoje, tačiau dėl to pirkimas **negali būti priskirtas prie žaliųjų pirkimų**.

Plačiau skaityti [DUK](#).

Pristatome apibendrintą informaciją apie Europoje dažniausiai sutinkamus I tipo ekologinius ženklus. Visa pateikiama informacija yra parengta pagal ekologinių ženklų interneto svetainėse pateiktus duomenis. Nuorodoje informacija daugiausiai pateikiama anglų kalba.

 <p>EU Ecolabel Europos sąjungos (ES) ekologinis ženklas</p>	 <p>Blue Angel (Mėlynas angelas) Vokietijos ekologinis ženklas</p>
 <p>Green Product Mark Vokietijos žaliasis gaminto ženklas</p>	 <p>Nordic swan Šiaurės šalių gulbės ekologinis ženklas</p>
 <p>Milieukeur Nyderlandų ekologinis ženklas</p>	 <p>TCO Certified Švedijos IT tvarumo sertifikatas</p>
 <p>EI Distintiu Katalonijos ekologinis ženklas</p>	 <p>Österreichisches Umweltzeichen Austrijos ekologinis ženklas</p>

Daugiau apie I tipo ekologinius ženklus, skaitykite [čia](#).

ŽALIŲJŲ PIRKIMŲ AKTUALIJOS

Taksi ir pavėžėjimo paslaugų pirkimai

Viešųjų pirkimų tarnyba gavo Aplinkos ministerijos ir Susisiekimo ministerijos išaiškinimus dėl taksi ir pavėžėjimo paslaugų pirkimo, kad jis būtų žaliasis ir būtų užtikrintas [Alternatyviųjų degalų įstatymo](#) nuostatų laikymasis, ir šia informacija dalinamės su Jumis.

Daugiau skaitykite [čia](#).

Minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymas perkant medicininę elektros ir elektroninę įrangą

Viešųjų pirkimų tarnyba gauna paklausimų iš pirkimo vykdytojų [Aplinkos ministro įsakymu](#) patvirtintų aplinkos apsaugos kriterijų taikymo apimties įsigyjant medicininę įrangą. Tarnyba apibendrina gaunamus klausimus ir kartu su Aplinkos ministerija teikia paaiškinimą dėl Aplinkos ministro įsakymo 67 punkte patvirtintų minimalių aplinkos apsaugos kriterijų taikymo įsigyjant medicininę elektros ir elektroninę įrangą.

Su paaiškinimu galite susipažinti [čia](#).